

Schakel tussen heden en verleden

Het gemeentehuis in Lochem staat symbool voor verandering en fusie. RAU Architecten maakte van het gebouw een schakel tussen oud en nieuw, daarbij geholpen door Studio Groen+Schild. Het resultaat is een laagdrempelig en licht gemeentehuis met zicht op het Twentekanaal en op het oude centrum.

TEKST **Eva Vroom**
 FOTOGRAFIE **Roos Aldershoff, Marjo van Rooyen**

Architect **RAU architecten, Amsterdam**
 Interieurarchitect **Studio Groen+Schild, Deventer**
 Projectmanagement **Modular Consultancy, Westervoort**
 Interieurbouw **Impact Interieurs, Klazienaveen**
 Vloeren **Artigo; Marlin Contract; Mosa; Moso**
 Wanden **Interwand**
 Verlichting **Leerkes, Haarle**
 Los meubilair **Gispem**
 Karpotten **Ruckstuhl; Besouw**
 Bewegwijzering/folies **Jean Klare grafisch ontwerp, Deventer;**
M²uur, Deventer
 Bruto vloeroppervlak **10.000 m²**

FOTO LINKS
De raadzaal, met zicht op het oude centrum van Lochem.
 (Foto Roos Aldershoff)

FOTO BOVEN
De entreehal, met het hangende volume van de raadzaal.
 (Foto Roos Aldershoff)

FOTO ONDER
Het gemeentehuis ligt aan een nieuw plein.
 (Foto Roos Aldershoff)

Het gemeentehuis maakt deel uit van een mogelijk in de toekomst nog te realiseren groter plan, waartoe ook een aangrenzend theater en een multifunctioneel centrum behoorden, aldus architect Michael Noordam. “Sinds de aanbesteding in 2008 is er besloten niet alles in één keer uit te voeren en hebben we voorlopig alleen het gemeentehuis gebouwd.” In het begin was er enige aarzeling bij de locatie van het nieuwe gemeentehuis: niet in het centrum van Lochem met zijn mooie pleinen en grote oude bomen, maar aan het Twentekanaal. Daarvoor was echter een goede reden. Er zou aan de overkant van het riviertje de Berkel een nieuwe wijk worden gebouwd met het gemeente-

huis als schakel tussen het oude en het nieuwe deel van de stad. Om de relatie met het oude Lochem te benadrukken situeerde RAU de hoofdingang van het gemeentehuis aan de kant van het centrum, met een groot plein ervoor als logische overgang tussen de nieuwe en de bestaande bebouwing. Ook visueel zijn oud en nieuw aan elkaar gelinkt. Noordam: “We hebben de raadzaal neergelegd in de as van het gebouw, met zicht op de kerktoren en het oude centrum. De bestuurders zien de stad en de burgers hebben zicht op de politiek.”

Zichtlijnen

Het ontwerp van RAU bestaat uit twee rechthoekige blokken, doorsneden door een middenas met daarin het ronde volume van de raadzaal, die naar voren steekt en gemaakt is van zink. Hetzelfde Cradle to Cradle-materiaal is gebruikt voor de luifel, die zich verwelkomend uitstrekt over het plein. Plein en entreehal gaan zonder drempels in elkaar over en vormen één groot verblijfsgebied. Vanuit de centrale hal zijn alle verdiepingen zichtbaar. Links van de receptie, afgescheiden door een hoge matglazen wand, bevindt zich de ruimte voor burgerzaken met maatwerkzitbanken en -infobalies. In het rechterblok liggen het restaurant en vergaderzalen. Op de verdiepingen bevinden zich in de blokken de werkplekken en overlegruimten.

FOTO BOVEN
Luchtbruggen verbinden de verschillende bouwdelen met elkaar.
(Foto Roos Aldershoff).

FOTO LINKSONDER
Het kunstwerk dat door inwoners van de gemeente is gemaakt staat in de entreehal.
(Foto Marjo van Rooyen).

FOTO RECHTSONDER
De vorm van het kunstwerk in de entree keert terug in de verlichting en in de greepjes op de kasten.
(Foto Marjo van Rooyen).

Luchtbruggen overspannen de middenas, waarin de raadzaal als een ovaal volume is opgehangen. Het interieur van de raadzaal is volledig met hout afgewerkt, wat de associatie oproept met een schip. Binnen en buiten lopen vloeiend in elkaar over, door de glazen puien is er zicht op het centrum en op het

Twentekanaal. Dankzij de middenas met zijn ‘hangende’ raadzaal en luchtbruggen heeft het gebouw verrassende zichtlijnen. Dat het een duurzaam gebouw is, hoeft eigenlijk niet meer te worden vermeld. Noordam: “De betonkernactivering houdt het gebouw op een vaste temperatuur. Mensen kunnen

individueel de temperatuur regelen door middel van de klimaatplafonds, waarin ook de ledverlichting zit verwerkt.”

Culturen

Studio Groen+Schild was al vanaf 2010 als interieurarchitect bij het project betrokken. Tine Groen: “Het plan van

eisen betref een kantoor- en vergadercentrum en infobalies. Daarnaast moest het Nieuwe Werken worden ingevoerd, en er was sprake van twee culturen die samenkwamen, vanwege de fusie van de gemeenten Gorssel en Lochem. Om de overgang van een cellenkantoor naar een open werkomgeving soepel te laten verlopen en ieders wensen in kaart te brengen hebben we veel sessies gehad, waarbij ook het bestuur werd betrokken. Een belangrijk middel om de inwoners van de fuserende gemeenten bij het nieuwe gemeentehuis te betrekken was een project van Ingrid Schreuder, aldus Groen. “Zij volgde met kinderen uit de verschillende kernen de bouw en organiseerde workshops voor hen waarbij

FOTO BOVEN

Het midden van de ruimte is ingericht voor overleg, de werkplekken liggen langs de gevels. (Foto Marjo van Rooyen).

FOTO ONDER

De entree van de raadzaal. Op de bank kussens van de stof die Tine Groen gebruikte als basis voor het kleurenschema. (Foto Marjo van Rooyen).

de mooiste dingen werden gemaakt. Ook Thomas Rau heeft een workshop gegeven.” Een tastbaar resultaat van het project staat nu in de entreehal van het gemeentehuis: een grote oranjezon, bedekt met honderden knopen die de verschillende kernen symboliseren. De knopen werden overal in de gemeente verzameld, en in een netwerk aan elkaar

bevestigd. Een collectieve inspanning, waaraan zelfs bewoners van bejaardenhuisen hebben meegewerkt.

Kunstwerken

Dit kunstwerk vormde volgens Groen een van de inspiratiebronnen voor het interieurontwerp. “Wij hebben ons door dit gegeven van knooppunten

laten inspireren bij het ontwerpen van de signing in het gebouw, die een extra grafische laag toevoegt. De ronde vorm keert ook terug in de hanglampen en in de greepjes op kasten. Voor het interieur hebben we uiteraard gebruikgemaakt van duurzame materialen. Het werkplekconcept hebben we uitgewerkt in grote oppervlakken met de werkplekken aan de randen en in het midden open overlegruimten. Voor de werkruimten hebben we rubbervloeren van Artigo gekozen, met accenten van notenhout en wollen kleden van Ruckstuhl. Tijdens workshops met de toekomstige gebruikers bleek dat ze het interieur graag licht en natuurlijk wilden, dus hebben we neutrale kleuren toegepast. Om mensen enthousiast te maken voor

FOTO BOVEN
Kunst is op strategische wijze in het interieur toegepast.
 (Foto Marjo van Rooyen).

MIDDEN
Plattegrond begane grond.

ONDER
Plattegrond eerste verdieping.

het kleurschema, heb ik een strepenstof gebruikt met daarin de kleuren terra, rood en ijsblauw. Deze zie je hier en daar als accentkleur terug, bijvoorbeeld als een rode wand.”

Kunstwerken op strategisch gekozen plaatsen verlenen extra sfeer aan het interieur. Ook aan de buitenzijde van het gemeentehuis is kunst toegepast, zij het op een geheel andere manier. De buitengevels worden gesierd door werk van Martijn Sandberg, die het wapen van Lochem vertaalde in baksteen reliëfletters. Noordam: ”In het centrum van Lochem zie je veel oude gevelstenen, dit kunstwerk verwijst daarnaar.” RAU voegde zo behalve het verbindende plein en de zichtlijnen vanuit de raadzaal nog een andere, subtiele verwijzing naar het oude centrum toe aan de architectuur. Een hedendaagse link met het verleden die misschien niet voor iedereen op het eerste gezicht duidelijk is, maar die betekenis heeft voor de inwoners van Lochem.

www.rau.eu
www.studiogroenenschild.nl